

**PRIMJEDBE NA PLANA RESTRUKTURIRANJA ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI I  
REORGANIZACIJE ZDRAVSTVENIH USTANOVA KANTONA SARAJEVO**

ia,

sa Vašim dopisom broj 02-02-204-61/16, iznosim sljedeće primjedbe vezane za Planiriranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova Kantona

tavkom 7.2.9. Plana restrukturiranja zdravstvene djelatnosti predviđeno je da se od 1.01.2017. godine prekine sa finansiranjem Stomatološkog fakulteta sa klinikama iz redstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, osim posebno definisanih programa koji bi bili osnova ugovaranja između Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo i Stomatološkog fakulteta sa klinikama.

Uvedenom stavkom Plana restrukturiranja zdravstvene djelatnosti, direktno su ugrožena finansijska sredstva neophodna za rad Klinika i dovedena u pitanje radna mjesta 103 uposlenika Stomatološkog fakulteta sa klinikama.

Prestankom finansiranja rada Klinika Stomatološkog fakulteta, bez ponuđenog plana reorganizacije zdravstvenog segmenta djelatnosti Stomatološkog fakulteta, postaje nejasno kako zaposlenike Klinika Stomatološkog fakulteta rasporediti u skladu sa njihovim stručnim znanjem i kvalifikacijama. Prema zaključnim razmatranjima i preporukama Plana restrukturiranja zdravstvene djelatnosti predviđeno je da se zaposleniku u stalnom radnom odnosu ne može izreći prestanak radnog odnosa, međutim samim prestankom finansiranja postaje upitno na koji način ovu preporuku ostvariti.

Planom restrukturiranja zdravstvene djelatnosti nije obrazloženo šta spada u kategoriju posebno definisanih programa, koji bi bili osnova ugovaranja između Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo i Stomatološkog fakulteta sa

klifikama. Posebno definisani programi pripadaju zdravstvenom dijelu djelatnosti Stomatološkog fakulteta i mogu se obavljati isključivo na Klinikama Stomatološkog fakulteta. Postavlja se pitanje kako se na Klinikama kojima se finansijski ugrožava rad istovremeno planiraju posebno definisani programi.

3. Zdravstvena djelatnost Stomatološkog fakulteta sa klinikama nije usklađena sa važećim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, niti sa odredbama Zakona o stomatološkoj djelatnosti. Također, nije jasno razgraničen odnos između obrazovnog i zdravstvenog dijela ove ustanove. Da bi se uspješno proveo Plan restrukturiranja zdravstvene djelatnosti potrebno je prethodno izvršiti preregistraciju djelatnosti Stomatološkog fakulteta, odnosno izvršiti usklađivanje rada Stomatološkog fakulteta sa navedenim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Zakonom o stomatološkoj djelatnosti i jasno definisati status Klinika Stomatološkog fakulteta u zdravstvenom sistemu Kantona Sarajevo.
4. Ministrica Ademaj u svojim medijskim obraćanjima predlaže koncesiju kao oblik privatizacije stomatoloških zdravstvenih ustanova. Zakon o koncesijama BiH niti na jednom mjestu ne pominje mogućnost da predmet koncesije budu zdravstvene ustanove, odnosno njihovi objekti. Također, ni federalni Zakon o koncesijama nije predvidio da objekti zdravstvenih ustanova mogu biti predmet koncesije, ali je odredbom člana 3. stav 2. navedenog Zakona predviđeno da predmet koncesije može biti i pravo obavljanja djelatnosti komunalnih i drugih javnih službi, što se potvrđuje propisom kantona. To znači da, ukoliko pojedini kantoni imaju namjeru da daju koncesiju nad javnom zdravstvenom službom, isto mogu urediti svojim posebnim propisima (podaci preuzeti iz „Sistem zdravstva u Bosni i Hercegovini: stanje i pravci moguće reforme, Fondacija za javno zdravstvo“).
5. Iz gore navedenog, može se zaključiti da je za provođenje odredbi Plana restrukturiranja zdravstvene djelatnosti vezanih za rad Stomatološkog fakulteta sa klinikama, postavljen suviše kratak vremenski rok (01.01.2017.) i potrebno ga je prolongirati, jer još uvijek nisu donešeni niti usvojeni odgovarajući pravni akti za njegovu realizaciju.
6. Određeni segmenti Plana su činjenično kontradiktorni. Na strani 16. Plana restrukturiranja zdravstvene djelatnosti se navodi da je Stomatološki fakultet sa klinikama na dan 31.12.2015. godine, imao 206 radnika, od čega Zavod zdravstvenog osiguranja finansira 50% odnosno 103 radnika. Ukoliko se analiziraju podaci ponuđeni u tabeli na strani 28. navedenog Plana, jasno je da je Zavod zdravstvenog osiguranja ne obezbjeđuje 50% sredstava za rad Klinika, nego je za 2015. godinu procenat učešća iznosio 36%. Također su kontradiktorni podaci o broju registrovanih privatnih stomatoloških ordinacija u Kantonu Sarajevo, na strani 17. i strani 32. Plana.
7. Prema Odluci o utvrđivanju većeg obima prava za potrebe osiguranika Kantona Sarajevo, navodi se da su za Kanton Sarajevo potrebna 3,4 tima za djelatnost Bolesti zuba sa endodoncijom (str. 19 Plana). Ovaj podatak iznenađuje u profesionalnom i u stručnom smislu i može poslužiti kao primjer kako se pri kreiranju Plana

restrukturiranja zdravstva u oblasti stomatološke djelatnosti nije konsultovala struku. Sasvim je sigurno da su stvarne potrebe za ovom vrstom specijalističkih usluga bitno veće, a dosadašnje kliničko iskustvo potvrđuje činjenicu da se angažovanjem 3,4 tima ne može obezbijediti kvalitetno funkcioniranje sekundarne specijalističke zaštite iz domena Bolesti zuba sa endodoncijom.

8. Prestankom finansiranja zdravstvene djelatnosti Klinika Stomatološkog fakulteta bi najviše bili pogođeni pacijenti, korisnici zdravstvenih usluga Stomatološkog fakulteta, kojima bi bilo uskraćeno pravo i mogućnost liječenja po vlastitom izboru.
9. Studenti Stomatološkog fakulteta, u okviru svojih praktičnih vježbi na III, IV, V i VI godini studija, pružaju pacijentima kompletnu zdravstvenu uslugu primarnog nivoa pod nadzorom ljekara specijaliste, koja u postojećem zdravstvenom sistemu nije prepoznata. Zbog činjenice da je klinički rad studenata neodvojiva komponenta procesa obrazovanja, stomatološki fakulteti u zemljama regiona, i šire u svijetu, organizaciono funkcionišu isključivo u kombinaciji sa pripadajućim klinikama.
10. Stomatološki fakultet sa klinikama je još uvijek jedina ustanova u Federaciji Bosne i Hercegovine na kojoj se vrši edukacija iz svih stomatoloških specijalističkih disciplina. Posebno naglašavamo činjenicu da su Klinike Stomatološkog fakulteta osnova specijalističke edukacije i mjesto obavljanja specijalizantskog staža. Prestankom finansiranja Klinika Stomatološkog fakulteta bi se onemogućilo obavljanje specijalizacije, te sticanje znanja i vještina iz domena sekundarne i tercijarne stomatološke zdravstvene zaštite. Dugoročno gledano, prekid finansiranja Klinika Stomatološkog fakulteta u Sarajevu bi uslovio potrebu da se specijalistička edukacija obavlja u susjednim, regionalnim centrima i fakultetima, a ne na matičnom Stomatološkom fakultetu u Sarajevu.

ovanjem,

Dr. sc. Aldo Džanković